

ETAPA	FITXA
3	

3. ETAPA: TOPAKETA

HELBURUAK

- ✓ Egindako lana berrikustea, eta ikasle bakoitzari ikaskuntzan zehar nabarmendu zaizkion kontu, gai, sentimendu eta istorioen gaineko kontzientzia hartzea eta adieraztea.
- ✓ Ingurumen-aldaketaren eta migrazioaren gaia testuinguru desberdinetan nola ikusten den hobeto ulertzea.
- ✓ Beste ikasle eta ikastetxe batzuekin informazio- eta esperientzia-truke esanguratsu batean parte hartzea, eta kultura arteko gaitasunak lantzea.
- ✓ Ikasleengan enpatia sustatzea.

5. Fitxa: Ikastetxeen arteko trukea prestatzea / narrazio-zirkuluak

HELBURUAK

- ✓ «Bidean geldialdi» bat egitea: egindako lanari, ikasitako kontzeptuei eta identifikatutako gai nagusiei begirada bat ematea.
- ✓ Bizi garen herrialdearen ingurumen-aldaketari / migrazioari buruzko gertaera eta zifra nagusiak egiaztatzea; beste herrialde eta errealitate batzuekin zer egoeratan gauden ikustea.
- ✓ Une batez gogoeta egitea aztertzeko ea material horiekin egindako bidaiak ikasleei pertsonalki nola eragin dien: ikasle bakoitzak identifikatzea bere ikaskuntzan eragin duten gai nagusiak, sortu zaizkion kezka nagusiak, eta irakaskuntza-ikaskuntza prozesuan sortu zaizkion gogoeta eta proposamen nagusiak.
- ✓ Beste ikasle eta ikastetxe batzuekin trukatzeko jarduerarako prestatzea (6. fitxa.).

Fitxa honek bi helburu ditu ikastaroan. Lehenik eta behin, aukera bat da ikasleek eta hezitzaileek gogoeta egin dezaten orain arte ikasitakoaz, haien sentimenduez, ikuspegiez eta ikastaroan zehar ingurumen-aldaketari eta migrazioari buruz hartu dituzten ideiez. Bigarrenik, fitxa honek parte-hartzaileak prestatuko ditu aurrekari desberdinak dituzten ikasleekin elkartzeko (hurrengo fitxan)—beste ikastetxe, komunitate edo herrialde batekoak—. Taldeen osakeraren eta baliabide eta aukeren arabera, lau formatu proposatzen dira:

Bi taldeetako ikasleek hizkuntza bat partekatzen badute edo itzultzaile aski badute solasaldi joria izateko, talde txikietan banatuko dira, eta ingurumen-aldaketari eta migrazioari buruz dituzten ikuspegi eta sentimenduak eztabaidatuko dituzte (online)

Ikasleek hizkuntza bat partekatzen ez badute, eta formatu egituratuagoa behar badute, aurkezpen labur bat egingo dute —irakasleek edo moderatzaileek lagunduta—, eta aurrez prestatutako galderak egin eta erantzungo dituzte (online)

Horrelako topaketa online antolatzea zaila bada (adibidez, Internet, elektrizitate eta abarren faltagatik), ikasleek gutunak trukatuko dituzte beste testuinguru bateko jendearekin, hemen eztabaidatutako gaiari buruz dituzten ikuspegiak azalduz.

Azkenik, nahiago bada, taldeak bideo-aurkezpen bat prestatu eta grabatu dezake, beste zentro batera bidaltzeko.

Hurrengo etaparen formatua kontuan hartuta egin beharko lirateke jarduera hauek. Hau da, ikasleak aurkezpen bat prestatzen ari badira, oharrak hartu beharko dituzte aurkezpen egituratua egin ahal izateko. Irakasleak talde txikietan biltzen badira, ez da beharrezkoa idatzizko materiala gordetzea, baina gogoeta egin beharko dute norberaren ikuspegiari, iritzien eta sentimenduen inguruan, topaketan eztabaidatu ahal izateko.

BEROTZE-JARDUERA

**BEROTZE-
JARDUERA**

**PROPOSATUTAKO
DENBORA**

10 minutu

**PROPOSATUTAKO
MATERIALAK**

✓ **Taldeari
Interneteko
bideo bat
erakusteko
laguntza**

URRATSA

Istoriobakarraren arriskuari buruzko bideoa:
[Euskaraz](#) (2:10 minututik 5:19-ra, eta 13:11-tik 19:16-ra)
([ingelesez](#), azpitu luak gazteleraz).

Bideo hau aukeratu da etapa honen garrantzia nabarmentzeko. Ikastaroan zehar, orain arte, ikasleek informazioa eta datu objektiboak jaso dituzte, baina gai zailei buruz dituzten ikuspegiei buruz hausnartzeko eta beste pertsona batzuen ikuspegiak entzuteko aukera ere eman zaie. Bideo honetan ikus daiteke nola zaila den, gaia zeinahi dela ere, istorio bakar batetik edo informazio edo ikuspegi multzo mugatu batetik osotasunez ulertzea. Hurrengo

ETAPA	FITXA
3	5

bi fitxen bidez, haienak ez bezalako testuinguruak, aurrekariak eta egoerak bizi dituzten pertsonen ikuspegiak, pentsamenduak, istorioak eta sentimenduak entzuteko aukera izango dute ikasleek. Horrek, noski, istorio eta ikuspegi gehiago eta ulermen handiagoa emango die, ingurumen-aldaketaren eta migrazioaren auziak hobeto hautemateko eta haietan gehiago parte hartzeko. Bideoak aurreiritzien eta informazio faltaren arriskuak ere nabarmentzen ditu, bai ingurumen-aldaketari eta migrazioari buruzkoak, bai pertsonen buruzkoak ere, besteak beste, errefuxiatuei, migratzaileei edo ikasleek ezagutuko duten beste zentro/testuinguruari buruzkoak.

Jarduera nagusia: ikastetxeen arteko trukea edo narrazio-zirkuluak prestatzea

**JARDUERA
NAGUSIA**

**PROPOSATUTAKO
DENBORA**

30 minutu

**PROPOSATUTAKO
MATERIALAK**

✓ **Aurreko
ikasgai
guztietako
kartelak
ikusgai**

URRATSAK

Ikastaldea 4-6 kideko taldetan banatuko da. Beti bezala, talde bakoitzak askotarikoa izan behar du: irakasleek ikasleak nahasi behar dituzte ezaugarri eta trebetasun desberdinak biltzeko taldeetan. Ikasgelako hormetan aurreko 4 jardueretako kartelak jarriko ditugu, taldeek «bisita» egingo diete eta galdera hauei erantzungo diete:

- Zein izan dira ikaskuntza ekarri duten eragile nagusiak? Zer elementuk lagundu dute kontzeptuak ulertzen eta ingurumen-aldaketaren eta giza mugikortasunaren garrantziaz jabetzen?

- Zein dira prozesuan zehar sortu diren kezka nagusiak? Zein dira ikasleen ustez bereziki garrantzitsuak diren gaiak?
- Zein izan dira ikasleek irakaskuntza-ikaskuntza prozesuan zehar planteatu dituzten sentimendu, gogoeta eta proposamen nagusiak?
- Zer gertaera eta zifra gako sortu dira gu gauden herrialdeari buruz?

(10 minutu. Taldeko kide bakoitzak gai nagusietako bati buruzko oharrik hartzeko «misioa» izatea ere planteatu daiteke).

2

Egindako bidaia gogoratu ondoren, talde bakoitzak bere herrialde, komunitate eta ikastetxeari buruz beste ikastetxe batzuekin partekatu nahi duen informazio nagusia landuko du. Datu objektiboak eta informazio deskribatzailea erabili beharko dituzte, bai ingurumen-aldaketari dagokionez, bai migrazioari dagokionez ere. Ikasleek jakin behar dute noren aurrean aurkeztu behar duten informazio hori, eta kontuan hartu behar dute, agian, kultura-aurrekariak eman behar dituztela, beste ikastetxeetako ikasleek haien aurkezpena uler dezaten. (Ikus IV. eranskinetako txantiloia) (15 minutu). Gida-galderak hauek izan daitezke:

- Nola eragiten du gure herriak/komunitateak/zentroak ingurumen-aldaketa?
- Nola eragiten digu klima-aldaketak (adibidez, klima-aldaketaren ondoriozko desplazamenduak)?
- Zer egiten dugu ingurumenean eragindako kalteak murrizteko/arintzeko?
- Nola hautematen dugu klima-aldaketa gure herrialde/komunitate/zentroan?
- Nola hautematen dugu migrazioa gure herrialde/komunitate/zentroan?
- Iritsi al dira errefuxiatuak gure herrialde/komunitate/zentrora edo hemendik alde egin dute? Zein dira horren sakoneko arrazoiak

Hurrengo etapan (2. aukera, ondoren) beste ikastetxe batekin aurkezpen-topaketa bat antolatu behar baduzu, ikasleei zehaztu behar diezu aurreko jarduera egiteko orduan ondorioak beste talde bati aurkezteko moduan jaso behar dituztela.

Beste ikerketa batzuk ere egingo dituzte taldeek, kontaktatuko dituzten herrialde, komunitate eta ikastetxeei buruz. Irakasleek beren herrialdeko datuak alderatuko dituzte beste ikastetxeko ikasleen herrialdeko datuekin. (10 minutu). Lana prestatzean erantzun zituzten galdera berak erabil ditzakete.

Itxiera

ITXIERA

PROPOSATUTAKO
DENBORA

10minutu

PROPOSATUTAKO
MATERIALAK

✓ **6. Fitxan
Hautatutako
aukeraren
araberakoa da**

AUKERAK

Hurrengo urratsean hartzen den aukeraren arabera (ikus 6. fitxa), bi itxiera proposatzen ditugu

Hurrengo ariketan, hizkuntza bereko beste ikastetxe bateko ikasleekin topo egingo dute ikasleek (asmoa da eroso sentitzea elkarrizketa espontaneo eta arina izateko), edo beste ikastetxe bateko ikasle batekin gutunak trukatu dituzte. Beren testuinguruari buruzko ondorioak eta ingurumenari eta migrazioari buruzko perspektibak partekatuko dituzte. Jarduera hau diseinatuta dago ikasleak topaketa horretarako prestatzeko (6. fitxako 1. edo 3. aukera hautatzen dutenean). Kasu honetan, ideia da beren «istorioa» osatzen duten elementu nagusiak identifikatzea (banaka), ingurumen- eta migrazio-programaren arabera. Hona hemen beren esperientziaren

kontakizuna eraikitzeko lagungarriak izan daitezkeen zenbait galdera:

- Pentsa ezazu nola aurkeztuko zenukeen zure burua beste zentroetako ikasleen aurrean: izena (eta esanahia, berezia bada), zure komunitatearen eta zentroaren ezaugarriak, nondik zatozen ulertzeko garrantzitsuak baitira, etab.
- Programa hasi aurretik, zer ikuspegi edo ezagutza zenuen klimari eta migrazioari buruz? Ba al zenuen esperientzia, interes edo sentsibilitate bereziren bat klima-aldaketaren edo migrazioaren inguruan? Aldatu dira zure ikuspuntuak?
- Gogoan har itzazu harrigarrienak edo garrantzitsuenak izan diren datu, kontzeptu eta aurkikuntzak. Azaldu zergatik izan diren garrantzitsuak zure prozesuan.
- Programak gogoeta eginarazi dizu klima- eta ingurumen-aldaketaren errealitateak zure komunitatean duen eraginari buruz? Eta migrazioei eta giza mugikortasunari buruz? Partekatu horri buruz atera dituzun ondorioak/gogoetak/galderak.
- Programak gogoeta eginarazi dizu zure **bizimoduak**, zure familiarenak, komunitatearenak, etab. klima-aldaketan duen eraginari buruz? Eta nola eragin diezaioke horrek zure bizimoduari?
- Nolabait baliagarria izan al zaizu ikaskuntza? Etorkizunean indartu edo aldatu dezakezun jokabiderik sumatu al duzu?

2

Hurrengo ariketan, ikasleek beste ikastetxe batekin partekatu nahi duten aurkezpena egingo dute (6. fitxako 2. edo 4. aukera hautatzen dutenean). Jarduera honetarako, ikasleek aurkezpen hori prestatu beharko dute. Aurkezpenaren ardatza aurreko jardueratik ateratako ondorioak izan daitezke. Gainera, talde bakoitzak ezagutuko dituen ikasleei egin nahi dizkien 5 galdera garrantzitsuenak aukeratuko ditu. Irakasleak animatuko ditugu aurkezpena gidatzeko materialak (irudiak, PPT...) prestatzera.

6. Fitxa: Ikastetxe arteko trukea / narrazio-zirkuluak / gutun-trukea

HELBURUAK

«Change Environment» proiektuan parte hartzen duten ikastetxeetako ikasleen arteko trukea antolatzea; helburuak:

- ✓ Beste ikastetxeetako ikasleek gai berberen gainean eta programa beraren baitan nola lan egin eta hausnartu duten jakitea.
- ✓ Ingurumen-aldaketari eta migrazioari buruzko ikuspegi eta errealitate desberdinak hobeto ulertzea.
- ✓ Gizabanakoen eta testuinguru desberdinetako taldeen arteko ikuspuntuaren truke irekia eta errespetuzkoa egitea.
- ✓ Entzuna izateko eskubidea eta entzuteko erantzukizuna erabiltzea

Zuzenean talde txikietan parte hartuz egiten bada, metodologia horrek berak ere lagundu beharko lieke ikasleei honako hauetan:

HELBURUAK

- ✓ Entzutea praktikatzea, ulertzeko.
- ✓ Besteekiko errespetua erakustea.
- ✓ Besteekiko norberak dituen antzekotasunak eta desberdintasunak ezagutzeko jakin-mina piztea.
- ✓ Norberaren kultura-kontzientzia handitzea.
- ✓ Enpatia garatzea.
- ✓ Desberdintasunetan oztopoa ez baina aukera ikustea.
- ✓ Kulturartekotasunari buruzko hausnarketa kritikoan parte hartzea, baita kulturarteko esperientziaren esparruan ere.
- ✓ Kultura desberdinetako beste pertsona batzuekin harremanak izatea.

BEROTZE-JARDUERA

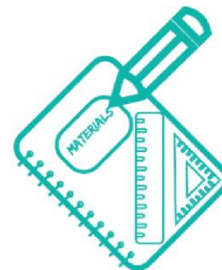

**BEROTZE-
JARDUERA**

**PROPOSATUTAKO
DENBORA**

5 minutu

**PROPOSATUTAKO
MATERIALAK**

- ✓ Bideoak taldeetan partekatzeko laguntza.
- ✓ Sareko topaketak egiteko, nahikoa gailu elektroniko

AUKERAK

1

[Erakutsi ikasleei narrazio-zirkuluei buruzko bideo hau](#) (2'28") (ingelesez).

2

Presta ezazue aurkezpena PowerPoint, bideoak edo ikasleek duten beste edozein material erabiliz.

3

Ikasleek, beren gutunak idazteko orduan, aurreko etapetako ohar, kartel eta materialei buruz gogoeta egiten dute.

Presta ezazue aurkezpena PowerPoint, bideoak edo ikasleek duten beste edozein material erabiliz.

1., 2. edo 4. aukera hautatzen bada, ikastetxe bakoitzeko irakasleek/moderatzailleek emango dute ongietorria. Moderatzaile bakoitzak ikastetxearen aurkezpen laburra egingo du.

Jarduera nagusia: ikastetxe arteko trukea edo narrazio-zirkuluak

**JARDUERA
NAGUSIA**

**PROPOSATUTAKO
DENBORA**

40 minutu

**PROPOSATUTAKO
MATERIALAK**

✓ **Aukeraren
araberakoa da**

AUKERAK

1

Bi ikastetxeetako ikasleek hizkuntza bera menperatzen badute (adibidez, denek ingelesez jori hitz egiten badute) edo itzulpena egin dezaketen behar adina ikasle badaude, Zoom-bilera txikiak egingo dira gehienez 6 ikasleko taldeekin, eta narrazio-zirkuluaren metodologia erabiliko dute. (40 minutu) (Ikus V. eranskina).

2

Ikasleek elkarrizketa beren kabuz egitea ezinezkoa baldin bada, irakasleek antolatuko dute saioa, ikasleei deituta, aurkezpenak egin ditzaten. Kasu horretan, ikasle-talde bakoitzak aurkezpen edota hitzaldi jakin bat presta dezake (ikus fitxako aurreko aukera).

3

Interneten sartzeko zailtasunak izan ditzaketen ikastetxeentzat, edo aukera hau nahiago duen beste edozein

ikastetxerentzat, lineako bilera baten ordeztu, gutunak trukatzeko proposatzen dugu. Ikasle bakoitzak gutun bat idatziko dio beste ikastetxe bateko ikasle ezezagun bati. Gutunean egin beharko du bere buruaren aurkezpena eta ikastetxearen testuinguruaren aurkezpena; gainera, azalduko ditu ingurumen- eta migrazio-programei buruz egiten duen hausnarketa, izan duten ikaskuntza, beste ikastetxeko ikasleei egin nahi lizkiekeen galderak, etab. Gutuna idazteko, aurreko saioan egindako lana erabili ahal dute (5. fitxa: kartelaren laburpena, eskolako txantiloia, itxiera-oharrak).

Hirugarren aukera honetarako garrantzitsua da proiektuko teknikariek harremanetan egotea, aldeztu aurretik jakiteko zer truke egingo den (adibidez, zer hizkuntza erabili nahi den).

4

Zentroaren aurkezpena bideoan. Konexioa, ordutegia, hizkuntza, etab., direla-eta, lineako bilera antolatzea zaila den egoeretan ere erabili daitezke. Bideoan azalduko da bideoaren egileen aurkezpenen bat eta ikastetxearen testuinguruaren aurkezpena; horien ondoren, ingurumen- eta migrazio-programari buruz egin duten hausnarketa nagusia, ikasleek bizi duten testuingururako programak planteatzen dituen erronka partikularrak, eta ikastetxeko gainerako ikasleei egin nahi lizkieketen galderak azalduko dituzte. Horretarako, ikasleek aurreko saioan egindako lana erabili ahal dute (5. fitxa: kartelaren laburpena, eskolako txantiloia, itxiera-oharrak).

CLOSURE

ITXIERA

PROPOSATUTAKO
DENBORA

10 minutes

PROPOSATUTAKO
MATERIALAK

✓ **Aukeraren
araberakoa da**

AUKERAK

1

Narrazio-zirkuluaren amaieran, ikasleek azken erronda bat egingo dute, galdera hauei buruz:

- Zer gai komun identifikatu dituzu istorioetan?
- Eta zer diferentzia identifikatu duzu?
- Testuinguru desberdinekin lotutako gai komunak dira, edo desberdinak dira; ala gizabanakoen arteko desberdintasunak dira?
- Zerk harritu zaitu?
- Entzun dituzun istorioetatik, zerbait erronka izan da zuretzat?
- Zer ikasi duzu esperientzia honen bidez?

2

Irakasleak eta ikasleek gai hauei buruzko gai nagusiak laburbiltzen dituzte:

- Zein dira bi zentro/komunitateen arteko antzekotasun nagusiak?
- Zein dira desberdintasun nagusiak?

Ikasleek gai hauei buruz ere hitz egin dezakete:

- Zerk harritu ditu?
- Zerk ezarri die erronka aurrez aurre?

3

Bidaliko den materiala prestatzea. Ikastetxearen zerbait berezia izan daiteke: informazio-liburuxka bat, ikastaldearen argazkia, asko erabiltzen duten esaldi bereziki interesgarriren bat... Jakin-mina piztea bilatuz, era pertsonalean...

4

Irakasleak eta ikasleek gai hauei buruzko gai nagusiak laburbiltzen dituzte:

- Zein dira bi zentro/komunitateen arteko antzekotasun nagusiak?
- Zein dira desberdintasun nagusiak?

Ikasleek gai hauei buruz ere hitz egin dezakete:

- Zerk harritu ditu?
- Zerk ezarri die erronka aurrez aurre?